Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 178. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 21-го ВЕРЕСНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, SEPTEMBER 21, 1982 No. 178. VOL. LXXXIX.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ НА БЛИЖЧУ І ДАЛЬШУ МЕТУ БУЛИ ПРЕДМЕТОМ ПЕРШИХ НАРАД НОВООБРАНОГО ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС

Союзівка.— Організаційні проблеми Українського Народного Союзу на ближчу і дальшу мету, зокрема організаційні труднощі та можливості перемогти і усунути, були головним предметом перших нарад новообраного на 30-ій Конвенції в травні цього року Головного Уряду цієї найстаршої і найбільшої української установи в Новому Світі, що відбулися тут на його власній виховно-відпочинковій оселі в Кетскильських горах минулої суботи і неділі, 18 і 19-го вересня. Відповідну увагу віддано на цих надзвичайних нарадах ще таким актуальним справам, як заплянована злука Українського Народного і Українського Братського союзів, остаточне оформлення Культурної Фундації УНС та інше.

Це були надзвичайні наради, бо Статут УНС не передбачає звичайних річних нарад у конвенційному році, але одна з попередніх Конвенцій рекомендувала відбувати в конвенційних роках обмежені часом надзвичайні наради на те, щоб новообрані головні урядовці могли познайомитись самі між собою та з найбільш актуальними біжучими справами і проблемами Союзу — вияснив переобраний травневою Конвенцією головний предсідник д-р Іван Флис у своєму вступному слові після відкриття нарад.

Учасники нарад

У цих перших нарадах взяли участь усі члени Головного Уряду, переобрані і новообрані:

Головні екзекутивні урядовці: предсідник д-р І. Флис, заступник предсідника д-р Мирон Куропась, директор на Канаду сенатор Павло Юзик, заступниця предсідника Гльорія Пашен (новообрана), секретар Володимир Сохан, касир Уляна Дячук і організатор Степан Гавриш (новообраний);

Головні контролери: д-р Нестор Олесницький (новообраний), інж. Анатолій Дорошенко (новообраний), мгр Іван Геврик, проф. д-р Богдан Гнатюк і о. протопресвітер Степан Біляк;

Головні радні: Гелен Олек, Тарас Шмаґала, Андрій Джула, Іван Одежинський, Євген Іванців (новообраний), Володимир Гавриляк (новообраний), Володимир Квас (новообраний), Текля Мороз, Андрій Кейбіда (новообраний), Анна Гарас, Тарас Максимович (новообраний), д-р Аскольд Лозинський, Василь Дідюк, і Василь Пастушок (новообраний).

Почесть, обов'язок і відповідальність

Д-р І. Флис, відкривши наради та привітавши всіх приявних, пригадав переобраним та звернув увагу новообраним урядовцям, що пост. головного урядовця УНСоюзу це однаково велика почесть, як і тяжкий обов'язок та велика відповідальність. „400 делеґатів на 30-ій Конвенції — говорив д-р І.Флис — надали нам не тільки титули головних урядовців, але з цим передали в наші руки дальшу долю і майбутнє УНСоюзу, того Союзу, що вже близько 90 років так вірно і прикладно та з великим успіхом служить своїм членам, своїй громаді і своєму народові... Щоб він міг продовжувати і дальше розгортати цю свою службу, ми мусимо запевнити йому дальший ріст і розвиток. Тому ми склакали оце наше надзвичайне засідання, щоб поділитися з вами нашими успіхами і нашими невдачами... Сьогодні почуєте найбільше про наші труднощі, наші невдачі, бо від їх пізнання та від їх усунення залежить дальший ріст і розвиток УНСоюзу і це є сьогодні нашою головною метою", — говорив д-р Флис, ствердивши, що такі труднощі і проблеми не є нові, вони завжди існували в різних формах та з різних причин, збільшує їх загальна економічна ситуація, вік союзових діячів і брак зацікавленого доросту. Проте, труднощі існують на те, щоб їх перемагати і це є головним завданням цих нарад — закінчив своє слово д-р І. Флис.

На його прохання головний контролер о. протопресв. С.Біляк провів молитву, прохаючи Божого благословення для цих нарад та їх успіху.

Д-р І.Флис у дальшому поінформував, що наради триватимуть — з відповідними перервами — до 4-ої години після полудня наступного дня та запропонував короткий їх порядок, з організаційними справами і проблемами на ближчу і дальшу мету у першу чергу. „Наша організаційна праця під цю пору гірша від злої" — говорив д-р Флис. Із річного пляну здобути 4,000 нових членів досі виконано заледви його четвертину. Організаційним завданням на найближчу мету, тобто на три місяці до кінця цього року, мусить бути зміна цієї ситуації. Очевидно, що ми вже її вповні не направимо, але ми можемо, повинні і мусимо бодай почати цю направу, — закінчив свої завваги д-р Флис та покликав головного організатора С.Гавриша, щоб основніше з'ясував організаційну ситуацію і можливості її поліпшення в найближчмоу часі.

Організаційний стан і проблеми на близьку мету

С.Гавриш зі свого боку ствердив жалюгідний стан організаційної праці, як зважити, що із встановленої на цей рік організаційної квоти 4,000 нових членів придбано досі за вісім місяців 1,293 члени, отже тільки 36,2 відсотка із заплянованих. Головний організатор в дальшому подав точні статистичні дані організаційного стану 26 організаційн их округ в ЗСА та 4-ох округ в Канаді, подаючи за причину організаційного застою зокрема неактивність відділових секретарів-організаторів та брак кваліфікова-

(Закінґення на стор. 4)

Торонто святкуватиме спільно 40-річчя УПА

Торонто, Канада. — Українська громада у Торонто, Канада, спільно відзначатиме, під патронатом Комітету Українців Канади і заходами Товариства колишніх Вояків УПА, Об'єднання колишніх Вояків УПА, Організацій Українського Визвольного Фронту, місцевих комбатантських, церковних, суспільно-громадських й молодечих організацій, 40-річчя Української Повстанської Армії.

Святкування відбудеться 15-го, 16-го і 17-го жовтня ц.р., за таким пляном: у п'ятницю, 15-го жовтня, год. 7:30 вечора, в церкві св. Покрови при вулиці Лідс — Панахида за спокій душ сл. п. провідника ОУН Степана Бандери (в річницю його смерти), сл. п. головного командира УПА ген. хор. Романа Шухевича-Тараса Чупринку і всіх вояків УПА що впали в боротьбі за волю України.

В суботу, 16-го жовтня, год. 10-та рано, в залі Українського Дому при 85 Крісті вулиці — студійна конференція, присвячена тематиці УПА. Вечером о год. 6:30 — святковий бенкет і забава, також в цьому самому приміщенні.

В неділю, 17-го жовтня, о год. 12-ій дня, у Святомиколаївській церкві при вулицях Квін і Белвудс — Служба Божа в намірені українського народу з нагоди 40-річчя УПА; вечором о год. 6-ій святкова академія в залі Мессі.

В Чикаґо створено Відділ Правопорядку в УККА

Чикаґо, Ілл. — 9-го жовтня 1981 року тут на Зборах членів та прихильників Українського Демократичного Руху та представників організацій, що залишили XIII Конґрес Українців Америки уповноважили місцевий клюб УДРуху виконувати обов'язки Комітету за Правопорядок в УККА в чикаґській громаді до часу полагодження конфлікту.

В суботу, 11-го вересня ц.р., відбулися Збори представників суспільно-громадських організацій цього міста, на яких вирішено створити відділ Комітету за Правопорядок. До нововибраного тимчасового, до часу створення нової централі, Комітету, який перебере обов'язки що їх до цього часу виконував клюб УДРуху, входять представники УНСоюзу, УБСоюзу, ОДВУ та демократичних ораганізацій. В Управі Комітету є: Олексій Коновал — голова, Михайло Ольшанський, Павло Турула, Степан Куропась та Маріян Хамів. Вибрано делеґата з Чикаґо на нараду, що відбудеться 2-го жовтня в Ню Йорку в справі відбуття конвенції в листопаді в Філядельфії для створення нової централі, що об'єднуватиме всі організації , які тепер є поза системою УККА. Пожертви на покриття коштів подорожі до Ню Йорку та до Філядельфії слід надсилати на адресу скарбника: Mr. M.Chamiw, 6147 W. Patterson, Chicago, Ill. 60634.

Відкинули пропозицію заборони абортів

Вашінґтон. — У середу, 15-го вересня, Сенат ЗСА вислідом голосів 47 до 46-ти відкинув пропозицію про введення гострих обмежень прав жінок на аборти, всупереч тому, що кілька днів перед голосуванням президент Роналд Реґен підтримав цю пропозицію, промотором якої був сенатор Джессі Гелмс, республіканець з Північної Каролайни.

Рішаючим у висліді голосування був голос сенатора Джіма Сессера, демократа зі стейту Теннесі, що в останню хвилину приєднався до противників цього законопроєкту. Цим рішенням перехрещено сподівання на зміну рішення Найвищого Суду з 1973 року, яким злеґалізовано аборти.

Конґрес, проте, продовжуватиме обмеження щодо вживання державних фондів для оплати абортів в межах програми медікейд та інших урядових програм.

Цим останнім рішенням республіканцями контрольований Сенат завдав другу з черги поразку Президентові, бо в п'ятницю, 10-го вересня Сенат відкинув його вето щодо зниження бюджету на 14,1 більйона долярів коштом обмежень деяких соціяльних програм.

Хто забив Б. Ґемаєля?

Вашінґтон. Офіційні речники Адміністації президента Роналда Реґена ще й досі не знають, хто фактично був виконавцем атентату на новообраного президента Ливану Башіра Ґемаєля — Палестинська Визвольна Організація, яка від самого початку мала застереження до його об'єктивности; ліві мусулманські угрупування, що вже у передвиборчій кампанії поборювали його кандидатуру і виконали навіть бомбовий замах на трьох членів леґіслятури, які погодились взяти участь у виборі; ізраїльська розвідка, яка відкривала для свого уряду двері до західньої частини Бейруту, а то й до окупації цілого Ливану на необмежений час?

Ясір Арафат, лідер ПВО, обвинуватив в цьому вбивстві Ізраїль і каже, що це в його інтересі було продовжувати війну і хаос в Ливані. Ізраїльські речники спочатку дуже рішуче кинули обвинувачення на адресу ПВО, а потім деякі з них обережно суґерували, що атентат могли виконати також сирійці, які називали Ґемаєля „лялькою в руках Ізраїля". Враховуючи, що Ґемаєль був колись головним командиром християнської міліції в ливані і лідером ливанських фалянґістів, проти нього виступали також ліві угрупування мисулман, які, перехопивши велику кількість зброї і вибухового матеріялу від ПВО при евакуації, могли також причинитись до смерти Ґемаєля і багатьох його співпрацівників.

Немає сумніву, що скоріше чи пізніше справа вбивства президента ливану вирине на поверхню. Її тепер приховують з розмислом, щоб не зруйнувати мирних заходів ЗСА і не причинитись до нового кровопролиття на Близькому Сході, — твердять політичні аналітики.

НОВА „МІС СОЮЗІВКА"

У 28-му з черги контесті за звання „Міс Союзівки", який відбувся на оселі УНСоюзу в суботу увечері, 18-го вересня ц. р., тричленне жюрі обрало „Міс Союзівкою" на 1983 рік 20-річну Зеню Матківську з Шорт Гіллс, Н. Дж. Її кралями стали Оленка Гаймур і Наталка Бекесевич. Подробиці про цю та інші імпрези, що відбулися на Союзівці в рамках Дня УНСоюзу будуть подані в чергових числах „Свободи".

МАСАКРА ПАЛЕСТИНЦІВ В БЕЙРУТІ ВИКЛИКАЛА ОБУРЕННЯ У СВІТІ

Бейрут, Ливан. — Масовий морд палестинців — чоловіків, жінок і дітей — у їхньому таки таборі для втікачів у західній частині Бейруту, що його мали доконати ливанські фалянґісти, тобто християнська міліція, яка увійшла до табору за дозволом ізраїльських військових чинників, викликав обурення у цілому світі.

Президент ЗСА Роналд Реґен обвинуватив за цю масакру в першу чергу ізраїльське командування і уряд в Єрусалимі, бо вони, як справжні окупанти міста, мали можливість запобігти кровавій масакрі цивільного населення, знаючи наперед про існування можливости відплати фалянґістів над мусулманами за вбивство їхнього лідера і новообраного президента Ливану Башіра Ґемаєля. Зрештою ізраїльське командування пізніше призналося, що їм було відомо про присутність християнської міліції в таборі палестинців, але вони, мовляв, не думали, що їхня присутність причиниться до масового морду, у якому загинуло понад 1,000 осіб.

Президент Р.Реґен і Державний департамент викликали на розмови ізраїльського амбасадора до ЗСА Моше Аренса і вимагали, щоб Ізраїль негайно відтягнув свої військові частини на первісні позиції, зокрема із західньої частини Бейруту, і передав контролю міста в руки ливанської армії. Р.Реґен при тому пригадав Ізраїлеві дану обіцянку, що його війська ніколи не нарушать підписаного договору і не займатимуть Бейруту. Після цієї розмови у Білому Домі відбулась спеціяльна нарада в Овальному бюрі Президента, у якій крім нього, взяли участь віцепрезидент Джордж Буш, державний секретар Джордж Шулц, секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер й інші найближчі співробітники президента Р.Реґена. Серед можливостей, які мали б запобігти подібну масакру, розглядалась також справа поновної висилки до Бейруту американських вояклів, або міжнародного корпусу, збільшення обсерваторів Об'єднаних Націй та інші можливості. Також Франція й Італія, вояких яких допильновували евакуації бійців Палестинської Визвольної Організації, заявили, що вони готові назад повернути свої військові частини, якщо цьо го вимагатиме ситуація.

Прем'єр-міністер Менахем Беґін також скликав надзвичайне засідання свого кабінету і опісля речник уряду категорично заперечив причетність ізраїлльців у масовому морді палестинців та висловив жаль з цього приводу. В Комунікаті, який був опублікований після поспішного засідання ізраїльського кабінету з обуренням відкидається натяки на співвідповідальність за масакру і осуджується офіційних чинників ЗСА, які, не перевіривши справи, роблять кривдячі для Ізраїля закиди. „Ніхто не має права вчити нас етики і поваги до людського життя, вартостей, які ми засвоїли собі через науку, яку ми передаватимемо поколінням, зокрема ізраїльським військовикам", — говориться в комунікаті ізраїльського уряду.

Пізніше ізраїльське радіо у передаванні вечірніх новинок відмічувало, що ізраїльський уряд правдоподібно погодиться на те, щоб обсерватори ОН увійшли до західньої частини Бейруту і на місці перевірили справу вбивства. Очевидно, Ізраїль, взяв до уваги резолюцію ОН, яка засуджує окупацію цілого Бейруту ізраїльськими військами і за якою голосували усі члени Ради Безпеки, включно з представниками ЗСА.

Також Ясір Арафат, лідер ПВО, гостро засудив масове вбивство палестинців і домагався від ОН і трьох держав, які допильновували евакуації його бійців, щоб вони назад повернули свої військові частини, бо подібні випадки можуть повторитися в майбутньому. Дуже гостро проти окупації Ізраїлем Бейруту і недопильнування порядку виступив президент Єгипту Госні Мубарак, який погрозив, що Єгипет відкличе свого амбасадора з Єрусалиму і поставить справу на засіданні кабінету про зірвання дипломатичних зв'язків з Ізраїлем, якщо цей й далі виступатиме в характері окупанта Ливану.

У світі

ІРАНСЬКИЙ РЕЖИМ АЯТОЛЛИ ХОМЕЙНІ засудив на смертну кару і розстріляв колишнього міністра закордонних справ у пореволюційному уряді і колись близького приятеля Хомейні з паризьких часів Садеґа Ґотбзадега. Не зважаючи на те, що підсудний співпрацював з прокуратурою і, як кажуть політичні спостерігачі, десятких інших осіб заплатили життям, бо він правдоподібно зрадив цілу груп співробітників, суд не помилував Ґотбсадега, хоч він до останньої хвилини надіявся на інтервенцію Хомейні і порятунок. Підсудному і його товаришам закидали, що вони намагалися влаштувати переворот в Ірані, змінити політичну систему і вбити теперішнього диктатора і релігійного фанатика аятоллу Хомейні. Іранське пресове аґентство ІРНА повідомило, що військовий суд визнав Ґотбсадега винним. Кару смерти через розстріл виконано таки того самого дня. Крім нього іранські режимники розстріляли 70 інших осіб за цю саму „провину".

ПІСЛЯ ЗУСТРІЧІ ПАПИ ІВАНА ПАВЛА II з Ясіром Арафатом, лідером Палестинської Визвольної Організації, Ватикан опублікував окремий комунікат, у якому говориться, що Папа, використовуючи приявність Арафата, апелював до ПВО і заразом до ізраїльських чинників, щоб вони намагалися в мирний спосіб розв'язати проблеми на Близькому Сході і не проливали рік невинної крови. Папа виразно і недвозначно підкреслив, що тоді коли палестинці мають право на свою батьківщину і самоуправу, Ізраїль має такеж саме право на існування, як самостійна держава і це повинні взяти до уваги не тільки речники ПВО, але всі арабські держави сусідуючі з Ізраїлем. Папа настоював на тому, щоб, наприклад, місто Єрусалим залишилось духовою столицею усіх трьох релігій — християнської, мусулманської і юдейської. Крім того Папа висловив свій глибокий жаль з приводу вбивства президента Ливану Башіра Ґемаєля.

ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІППІН ФЕРДІНАНД Е. МАРКОС був тепло прийнятий в Білому Домі президентом Роналдом Реґеном, його дружиною Ненсі і найближчими співробітниками. Темою розмов були справи дальшої співпраці ЗСА з Філіппінами і користування двома чинними там потужними базами ЗСА, вдержання яких вже почав квестіонувати Маркос. Візита президента Маркоса в ЗСА має на цілі зміцнити також його власну позицію у Філіппінах, де він держиться при владі вже 17 років, але його диктаторський уряд дуже підмінований діяльністю опозиційних до нього політичних партій. Під час того, як в Білому Домі відбувалась парадна зустріч, в поблизькому парку противники Маркоса — філіппінці і їхні американські друзі — демонстрували і вимагали від Р.Реґена, щоб він припинив розмови з диктатором. Президент Реґен, розмовляючи з кореспондентами, заявив, що ситуація у Філіппінах, якщо йдеться про пошанування прав людини, значно покращала.

СОВЄТСЬКА „ЕКОНОМІЧЕСКАЯ ҐАЗЕТА" опублікувала деякі циферні дані щодо промислової продукції в СССР у перших вісьмох місяцях в цьому році. В інформації говориться, що загальна продукція зросла на 2,7 відсотка, у порівнянні з таким самим періодом минулого року. Західні спеціялісти кажуть, що немає отже навіть надії на те, щоб СССР міг осягнути намічені цілі до кінця цього року, зросту продукції на 4,7 відстока, як про це первісно говорили совєтські економісти. Зросла також видайність праці на 2 відсотки, а видобуток нафти в цьому часі досягнув 12,52 мільйона бочілок денно.

В Америці

ФУНДАЦІЯ ФОРДА ПОЖЕРТВУВАЛА 3 мільйони долярів головним чином на дослідження у ділянці державної допомоги (велфер), щоб виявити, як вплинули нові правила у розподілі і приділенні державної допомоги на бідні прошарки працюючих. Крім того, деякі фонди приділені на вивчення стану прибутків американських родин. Понад 2 мільйони Форд приділив Корпорації досліджування робочої сили для того, щоб знайти шляхи забезпечення працею людей, які тепер отримують державну допомогу.

АВТОМОБІЛЬНА КОМПАНІЯ КРАЙСЛЕР і З'єднана юнія автомобільних робітників закінчили 16-го вересня переговори заключенням нового контракту поміж компанією і робітництвом. Порозуміння наступило після довготривалих переговорів, і прийшло запізно, щоб уникнути страйку робітників п'ятьох фабрик. Президент юнії Даґлес А. Фрейзер запевнив, однак, що юнія закличе робітників повернутися до праці. Контракт цей назвали і юнійні керівники, і преставники Крайслера „поміркованим". Робітники будуть діставати на два доляри менше на годину ніж робітники Корпорації Дженерал Моторс і Форда, які дістають 11.70 на годину. Крайслер відновить виплату за зріст коштів своїм робітникам, але підвищення платень залежатиме від висоти прибутків компанії.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ АҐЕНСТВО Ройтерс, група обмеження нуклеарної зброї на чолі з Пол Варнке, колишнім посередником ЗСА у переговорах про обмеження зброєнь, запропонувала 16-го вересня компроміс у справі обмежень міжконтенентальних нуклеарних ракет в Европі. Згідно з цим пляном, НАТО має відмовитися від пляну випродуковування 572 нуклеарних ракет середнього засягу, а Совєтський Союз — від 380. П. Варнке і три інши члени цієї групи, колишні члени приватної організації — Комітету Національної Безпеки, сказали репортерам, що у наслідок таких зменшень Совєтський Союз матиме у своєму розпорядженні 215 ракет середнього засягу типу СС-20, які можуть переносити 645 атомових головок, з Захід матиме 184 американські, французькі та британські ракети з 544 головками, що їх зможуть вистрілювати з підводних човнів.

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ ПОВІДОМИВ, що затверджено плян, правда, ще невеликою квотою, щоб на поліційні станиці в Массачусетс затруднити жінок. Вілліям Бредфорд Ренолдс, голова Департаменту юстиції громадянських прав та о. Джессі Л. Джексон також зустрілися в іншій справі, щоб обговорити питання впровадження в життя закону в справі прав голосування.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ЗАКИД РЕСПУБЛІКАНЦІВ, ЩО демократи своїм кроком хочуть з'єднати собі голоси американського населення у виборчому році, Палата Республіканців затвердила програму, яка ввійшовши в життя, відкриє 200,000 місць праці безробітним. Йдучи за цією програмою, постановлено призначити 1 більйон долярів містам, у яких панує найбільше безробіття.

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКИЙ СУД У ФРАНКФУРТІ засудив 70-річного Едварда Ріса на два роки і 10 місяців тюрми за те, що він на протязі років співпрацював з аґентами КҐБ і постачав їм матеріяли про найновішу зборю, що її вживають війська НАТО. Прокуратор заявив, що Ріс отримав за свої послуги 28,000 долярів від КҐБ.

СИТУАЦІЯ В ПОЛЬЩІ ЗНОВУ ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ

Варшава, Польща. — Політичні спонтерігачі й аналітики думають, що виступ на телевізійній програмі ген. Чеслава Кіщака, шефа польської служби безпеки, який говорив про те, що уряд прем'єр-міністра Войцеха Ярузельского намагався встановити зв'язки , а потім переговори з речниками вільної профспілки „Солідарність", які ще перебувають на волі, але вони такої пропозиції не прийняли, - вказує на те, що ситуація в Польщі знову погіршується і загострюються відносини між урядом і масами польського народу.

Швайцарська газета „Ді Ноє Цюріхе Цайтунґ" навіть думує, що виступ ген. Кіщака є тісно пов'язаний з розмовами польської делеґації у Москві під час яких, як твердять поінформовані про ці справи особи, знову на повну ширину були видвигнені, головно совєтськими речниками, проблеми неупорядкованости відносин у Польщі між Компартією, урядом і народом.

Як відомо, польську делеґацію до Москви очолював міністер закордонних справ Стефан Ольшовскі, який користується підтримкою Совєтського Союзу і належить до радикального крила Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії від самомого початку його політичної кар'єри.

Виступ ген. Ч. Кіщака на телевізії був тільки сумаричним зіставленням його довгої промови на форумі польського сейму, де він говорив про безпеку у Польщі. Там він ствердив, що його департамент намагався вже від довгого часу нав'язати контакти з трьома провідними членами „Соліданости", а саме із Збіґнєвим Буяком, Боґданом Лісом і Владиславом Фразенюком, яким міністерство внутрішних справ мало навіть заґварантувати імунітет, якщо вони погодяться перевести серію розмов з урядовими речниками про полагодження конфлікту між робітниками і урядом.

Згадані три представники „Солідарности", - заявив ген. Кіщак, - зіґнорували пропозицію уряду і на розмови не з'явились. „Одинокою їхньою відповіддю, - сказав згаданий генерал, - була мовчанка і нові неспокої, які розпочалися 31-го серпня ц.р. для відзначення двохріччя проспілки".

На думку ген. Кіщака, згадані три провідні члени „Солідарности" показали, що їм не залежить на полагодженні справи напружених відносин і покращанні економії, а крім того вони цілковито не взяли до уваги реального фактору, існуючого тепер у Польскій Народній Республіці.

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Реформа судівництва

Із усього велетенського американського державного апарату найбільше критичних голосів стягає на себе ресорт судівництва. Головна причина щораз голосніших голосів, які вимагають реформ у ділянці судівництва, це той надмірний лібералізм, який у практиці доводить до переплутування понять волі і сваволі. Охорона прав людини завела американське суспільство до більшої опіки над арештованими злочинцями, як їх жертвами, льояльними супроти законів громадянами. Якщо поліціянт, який арештував убивника, схопленого на гарячому, забуде вирахувати арештованому всі його права (т. зв. „справа Міранди"), включно з його правом мати негайно оборонця-адвоката і не говорити нічого, що могло б йому пошкодити, то такого вбивника звільняють. Створилася ціла система оборотових дверей в судівництві: злочинець входить до поліційної станиці чи судової залі — його звільняють, він виконує новий злочин і так може повторятися кілька й кільканадцять разів.

Існує невидана ніде леґальна практика, що адвокат злочинця може „торгуватися" з прокуратором і суддею („Плі барґеннінґ") і коли підсудний признається до вини у меншому злочині, то йому скреслюють обвинувачення у злочині більшому і дають меншу кару. Діються теж обурливі випадки, коли суддя визначає „застав" — „бейл" — арештованому, за яким арештований виходить на волю, — або й без ніякого „заставу", з обов'язком явитися на дану дату до суду. У цілому світі багато шуму наробило проголошення „невинним" виконавця атентату проти президента Реґена, Джана Гінклі, при чому пресовий секретар Президента став калікою на ціле життя, — злочинець „невинний", тому, що адвокат переконав лаву присяжних, що злочинець — несповна розуму. Інший диковинний випадок з останнього часу, коли засудженого злочинця випустили з в'язниці, бо його адвокат пред'явив лікарське свідоцтво, що злочинцеві грозить смерть, коли він не матиме у в'язничій келії охолоджуючого повітря, бо в'язень важить понад 500 фунтів...

Довкола проблеми злочинства і кари за доконані злочини ведеться в американській пресі та радіо і телевізії палка дискусія. Чуємо: замало в'язнів, переповнені в'язниці, замало поліції, бо нема грошей на великий поліційний апарат. Чуємо теж нарікання, що призначується суддів не за їх кваліфікаціями, а за партійними заслугами чи родинними і приятельськими зв'язками. Є закиди, що законодавство, яке пішло по лінії „охорони" прав людини", зв'язало руки поліції й ФБІ. Деякі судді вирішують справу з остраху перед пімстою з боку приятелів підсудних. Окрема дискусія ведеться довкола проблеми кари смерти. Найвищий Суд, який спершу визнав кару смерти за „протиконституційну", опісля злагіднив своє рішення, віддавши цю справу під вирішування стейтовими асамблеями. Але, наприклад, нюйоркський губернатор Кейрі трикратно заклав своє „вето", себто практично уневажнив рішення стейтової асамблеї, яка привертала в тому стейті кару смерти за деякі найбільші злочини (вбивство поліціянта під час служби, вбивство схопленої і знасилуваної жінки). Зате новий губернатор у стейті Ню Джерзі підписав закон про привернення кари смерти.

Справою загострення карного законодавства займається тепер Конґрес. Президент Реґен підтримав у публічній промові потребу енерґійної боротьби проти злочинства. Немає ніякого сумніву, що злочинство в Америці поширилося не так з вини нужди, яка штовхає людину до протизаконної дії, як з почуття самовпевненої безпеки, яка диктує виконувати злочин, що минеться безкарно.

У виборчій президентській кампанії два роки тому лунало гасло потреби „морального переродження" країни. До зросту злочинства і до потурання злочинству лагідними карами причинилася ціла атмосфера, яка дійсно вимагає „морал рібирт". Якщо Конґрес перевів би закони, які вивели б сучасне судочинство в Америці з лябіринту, в якому підсудний може десятками років правуватися, — якщо Конґрес перевів би реформу існуючої теорії і практики американських судів, то це була б історична заслуга.

АЗЕРБАЙДЖАНИН ДЖИНҐІС АБДУЛАЄВ, 50-річний журналіст, обурившись на неможливість виїзду за кордон, бо йому в цьому відмовляли совєтські чинники, прибув до Москви, перескочив непомітно мур до шведської амбасади і попросив службовців, щоб вони допомогли йому виїхати з СССР. Речник амбасади заявив, що Абдулаєв не попросив формально про надання йому політичного азилю. В тому випадку шведська амбасада могла тільки звернутись у його справі до міністерства закордонних справ СССР і очікувати його рішення. Справа Абдулаєва може перетворитись у поважну проблему для Швеції, бо совєти як правило, відмовляються від видачі віз для тих осіб, які звертаються з тією справою до західніх амбасад. Міністер закордонних справ Швеції Олля Улльстен заявив кореспондентам, що Абдулаєву нічого не загрожує і його силою ніхто з амбасади не буде усувати.

ГУБЕРНАТОР АЛАБАМИ ФОБ ДЖЕЙМС зіґнорував рішення Верховного Суду, поручаючи стейтовим учителям і студентам нехтувати судову постанову, яка забороняє молитву в публічних школах. Стейтових суд постановив, щоб школи впроваджували добровільно молитву в публічних школах Алабами.

Володимир Жила

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА НА ГРАНІ ДВОХ СВІТІВ

Майже віковий шлях розвитку українського організованого жіночого життя красномовно підтверджує його силу й правильність ідейно-організаційних основ. Піклування про розвиток культури, освіти й національної свідомости завжди були й лишаються в центрі уваги наших жіночих організацій.

Друга світова війна спричинила великі спустошення в нашому національно-організаційному житті. Сильного удару зазнали й жіночі організації. Проте уже 1945 року вирішено обновити діяльність Союзу Українок і посилити його співпрацю із світовими жіночими організаціями. Значну увагу звернено тоді на майбутнє української етнічної групи в розсіянні, зокрема на молоде покоління — на його виховання й збереження при українському народі.

Праця ця дуже складна, бо проходить в умовах двох культур, що постійно продовжують справляти на себе найглибший вплив та репрезентують два різні світи: український і американський. Відстояти наші традиції в умовах постійного примноження здобутків американського життя — справа дуже трудна. Для цього потрібна ідейно загартована й фізично підготована зміна. Немає сумніву, що ми не сміємо стояти осторонь життя країни нашого поселення, а навпаки, ми маємо бути співучасниками її найновиших досягнень науки, техніки, культури й життя в цілому.

Ці важливі питання плянується обговорити на Конференції Українського Жіноцтва, що відбудеться 2-3-го жовтня ц. р. на Союзівці. Ініціятива відбути таку конференцію вийшла від голови Союзу Українок Америки Іванни Рожанківської.. Таким чином, СУА є поручителем Конференції, завданням якої — дати змогу жінкам членам і не-членам СУА зустрітися і обговорити найбільш актуальні питання нашого часу.

Для підготови і проведення конференції покликано Організаційний комітет та цілий ряд комісій, розроблено мету Конференції та заготовлено спеціяльну анкету, щоб всесторонньо розглянути як нам працювати й жити в цій країні, щоб домогтися значних досягнень у нашому житті та забезпечити майбутнє нашій етнічній групі.

Мета Конференції звучить чітко й яскраво відображає наші потреби: „Спільно зібратися й в товариській атмосфері обговорити проблеми й завдання, що стоять перед молодим поколінням українських жінок в Америці". Таким чином, наші молоді жінки хочуть стати активними учасниками складних процесів перебудови нашого життя. Питання, що їх хвилюють вагомі, а саме: українські традиції, українська мова, мішані подружжя, ідентичність, установи й організації, індивідуум і громада, соціяльні процеси, жіночий рух, українська жінка-надлюдина, громадська діяльність, праця в мережі українських організацій, духова спадщина, політика, преса тощо. У тому видно серйозність та небачені досі за своїм розміром турботи в умовах нашого розсіяння.

За лаштунками цих важливих питань, без сумніву, криється сильне бажання подвигу молодих наших жінок, що хочуть обов'язково знайти для себе місце в передових лавах громади та твердо відстояти наші здобутки в Америці. Ці питання стають ще більш вагомими, коли подивитися на них з перспективи теми Конференції — „Українська жінка між двома світами". Тут з місця видно, що Конференція є активною реакцією на потребу часу: крізь потрібні молоді руки й допитливий розум досвідченої людини, щоб навстіж відкрити душі ідеям творення, оновлення, але в той же сам час зберегти своє духове українське обличчя, що перейшло через складні випробування грізних років, які не похитнули його ідеалів і переконань.

Немає сумніву, що кожна дійсність пройнята ідеями і патосом, які можна промовчати, але яких не можна дискредитувати, зокрема коли ними пройняті молоді люди, зачудовані потребою праці, заклопотані тим, щоб творити добро, утверджувати корисне й розумне.

Скажу щиро, що молоді жінки-організатори Конференції — завоювали мої симпатії. Вони відкрито ставлять актуальні проблеми нашого сучасного буття та стараються повести широко розмову з учасниками Конференції про вибір шляхів у житті — про виховання людини нашої дійсности, що йде по крутих дорогах у більшості без свіжої образности та новизни думки. Серед таких обставин питання нашої національної ідентичности в експансивному американському суспільстві є питанням великої ваги, бо, наприклад, можна бути добрим інженером, але черствою, малокультурною людиною, якій байдуже, чи вона належить до українськоїм громади та чи активно співпрацює в українському організованому житті. Саме тому, питання національної духовости та виховання людини грають велику ролю у її житті. В душах нашої молоді треба посіяти зерна добра й краси по відношенні до України й Америки, бо тільки вони забезпечать потрібний живий контакт, що збуджуватиме думку та промовлятиме до серця.

Великої ваги є проблема двомовности, що мусить бути подиктована потребами духового інтересу. Насправді, двомовна людина — це явище не тільки інтернаціональне, а й національне, бо така людина вбирає в

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДО НОТАТОК ТУРИСТКИ

„Україна сьогодні". Під таким заголовком були надруковані у трьох підвалах „Свободи" (числа 156-158) цікаві „нотатки туристки" Олени Мовчан. Як львов'янин не можу не піти назустріч спокусі й виправити деякі неточності, що, мабуть, ненароком вкралися у ці, зрештою з великою любов'ю і талановитою рукою написані нотатки. А саме: Волоська Церква (звана також Успенською, разом з Трьох Святительською каплицею й баштою Корнякта, побудовані у XVI-XVII столітті, не знаходяться „на Ринку", як це неправильно подає авторка, а на Руській вулиці, у великому комплексі будинків колишньої Ставропігії, обрямованих з одного боку вулицею Руською, з другого Підвальною, а ще з інших сторін вулицею І. Федорока (колишньою Бляхарською) та Ставропігійською (колишньою Домініканською) площею. Йдучи за „схемою", якою користуються наші туристи, що „на галай-балай" відвідують Львів й інші міста України, тоді й Преображенську церкву, положену при (раніше й тепер ще) вул. Краківській і Вірменську катедру, що знаходиться по цій-же самій Краківській вулиці й Латино-католицьку (польську) катедру, положену при колишній Капітульній, а тепер Рози Люксембурґ (!) площі, й ґарнізоновий костьол і манастир оо Єзуїтів при вул. Театральній (за польської окупації Львова: вул. Рутовського) й колишньому майдані Св. Духа, сьогодні Івана Підкови і костьол з манастирем оо Домініканів (сьогодні Атеїстичний музей) при колишній Домініканській, (тепер Ставропігійській) площі і костьол та манастир оо Кармелітів при вул. Театинській (сьогодні Радянській), костел і манастир оо Бернардинів на колишній Бернардинській, сьогодні „Воз'єднання" площі, а там і Каплицю Боїмів і Камп'янів, що положені на провулку поміж вулицею Академічною (сьогодні Проспект Т. Шевченка) та Галицькою вулицею та ще й римо-католицькі костьоли св. Івана Хрестителя на Старому ринку й Марії Сніжної при колишній Краківській, сьогодні Івана Ґонти площі та українські католицькі церкви св. Миколая, манастир і церкву оо Василіян (сьогодні архів Академії Наук УССР) і Свято П'ятницьку церкву (св. Параскевії) при вул Жовківській (сьогодні Богдана Хмельницького), що є розположені в радіюсі від 50-ти до 5,000 метрів довкола Ринку — можна би зарахувати до церков і костьолів „на Ринку"... До речі: вся центральна частина сьогоднішнього міста Львова з Ринком посередині й обмежена вулицями: Проспектом Леніна (колишня Леґіонів), площею „300-Ліття Воз'єднання" (колишня Краківська площа). Підвальною та (.) Маріїнською (сьогодні Адама Міцкевича) площами, Галицькою й Бернардинською (сьогодні „Воз'єднання") площами, творить музейно-історично-пам'ятковий заповідник і туди „радянські ґайди" провадять туристів оглядати ці місця. І про це слід нашим туристам пам'ятати та й про цей „заповідник" більш детально писати, замість широко розписуватися про всякого роду большевицькі прикордонні митарства, грошові здирства й постійні переслідування сексотів!

Не вірно подана також інформація про Богослужби в досіль ще не закритих львівських церквах. Авторка нотаток називає тільки дві церкви, де правлять православні „батюшки" українською, чи пак старослав'янською мовою. Це Собор Св. Юра й згадана вже вище „Успенська церква на Ринку". Нам відомо, що такі Богослуження українською мовою правляться ще й в Преображенській церкві при вулиці Краківській та, мабуть, й інших менших церквах на периферіях Львова, про що наші туристи, що по декілька разів відвідують Львів й Україну, повинні нам точніше звітувати.

Не точно подано нотатки про Янівський та Личаківський цвинтарі. На Янівському цвинтарі, на окремому воєнному цвинтарику, були поховані не тільки Українські Січові Стрільці, але також вояки Української Армії, головно Української Галицької Армії (УГ-А), які впали в боях за Львів в 1918-1920 роках. До 1944 року там, серед упорядкованих рядів вояцьких могил з масивними кам'яними хрестами на кожному окремому гробі, своїм центральним положенням вирізнялися не лише могила Начального Вождя УГА сл. п. генерала Мирона Тарнавського, про якого тільки згадує авторка нотаток, але й могила заслуженого українського громадського й політичного діяча д-ра Костя Левицького. Про охайний вигляд цього цвинтаря дбало Українське Т-во Охорони Воєнних Могил, а українська пластова й студентська молодь кожного року перед Зеленими Святами та пропам'ятними зелено-святочними походами й поминками на могилах, власними руками упорядковувала цей цвинтар, як і подібний воєнний цвинтар на Личаківському загальному кладовищі. Сьогодні, як пише у своїх „нотатках туристки" О. Мовчан: „просто жах здіймає глядіти на це місце, зоране й великими бульдозерами у бестіяльський спосіб поруйнований колишній цвинтар наших героїв"... Про ці „бульдозери" вже не раз, не два писали „очевидці" з-поміж наших туристів. В мене є на руках світлина цього цвинтаря, зроблена восени 1978 року. На ній виразно видно залізні огорожі сусідніх до

(Закінчення на стор. 4)

Степан Женецький

АНГЛІЙСЬКИЙ ЧАСОПИС ПРО РЕЛІГІЙНЕ ЖИТТЯ В КИЄВІ

В англійському часописі, „Дейлі телеґраф", що появляється у Лондоні, надруковано 23-го лютого ц. р. статтю про Російську Православну Церкву в Україні. Статтю цю написав кореспондент „Дейлі телеґрафу", Ніґель Вейд

Помічення цього англійського журналіста дуже цікаві і навдивовижу, вірні, без безглуздого, як це часто трапляється в західніх журналістів, змішування українців з росіянами, а України з Росією і тому ця стаття заслуговує на те, щоб з нею познайомити український загал.

Російська Православна Церква, — пише англійський автор, — проявляє велику живучість у Києві, столиці України, де християнство було встановлене біля 1000 років тому. (Що автор пише „Російська Православна Церква", то це не помилка, а у цьому випадку цілком вірно, бо в Україні під сучасну пору діє Російська, а не Українська Православна Церква. Відновлену Українську Православну Автокефальну Церкву, що була відроджена після проголошення Української Незалежної Держави в 1917-23 роках, російські комуністи зліквідували. — С. Ж.).

Великий князь Володимир, володар давньої держави, Київської Русі, (написано правильно": ancient state of Kiev Rus) в 988 році зарядив, щоб жителі Києва були охрищені в ріці Дніпрі. Християнство поширилося (по всій Русі) і в заслугу за цей його вчинок, Православна Церква проголосила князя Володимира святим. Тепер Православна Церква (в Совєтському Союзі) стала підготовляти до відзначення першого тисячоріччя християнства в 1988 році.

Врочистості відбудуться в Києві, де відновлено багато старинних церков для відзначення 1500 річного ювілею заснування Києва, що вже відбулося у травні ц. р., і для святкування річниці християнства в 1988 році.

У Києві, що сьогодні має 2,500.000 мешканців, колись було 400 церков і манастирів при кінці XI сторіччя. Сьогодні є відкриті для моління дев'ять православних церков, два манастирі, одна римо-католицька церква, одна синагога і кілька баптистських каплиць, — пише Н. Вейд.

„Православний вісник"

Митрополит Філарет, голова Православної Церкви в Києві, має 18 дієцезій в Україні. Його уряд випускає місячний журнал „Православний вісник", передплатниками якого є мешканці підсовєтської України, як рівнож українська еміґрація у Північній Америці, Арґентині, Західній Европі та Австралії.

Російський комуністичний режим провадить сильну пропаґанду проти релігії і в тій цілі оснував „Атеїстичний музей" в середині Києво-Печерського манастиря, що є одним із найсвятіших місць в Україні, а з якого перед 20-ти роками прогнано монахів. Музей вітає відвідувачів цитатами з писань Маркса і Леніна, написаними великими білими буквами на червоному тлі. В музеї представляють релігію як темну силу, що наносила людині гніт, і була в спілці з жорстокими царями і пажерливими капіталістами.

На малюнку п. з. „Християнство на службі капіталізму" намальовано російського попа, що побирає свою плату від февдального землевласника в передреволюційних часах.

Інше велике полотно, яке, мав би намалювати один монах для царя в переддень большевицької революції, зображує як Бог благословляє царську родину і її прислужників, включаючи й безславного попа Распутіна.

Російсько-комуністичний режим не дозволяє Церкві відповідати на протирелігійну пропаґанду. Редактор „Православного вісника" архиєпископ Макарій вияснює цю заборону в цей спосіб, що, мовляв, „священство і вірні, всі користуються цивільними правами, забезпеченими радянською конституцією"...

„Проте віра в Києві, — пише автор, — жива серед багатьох тисяч родин. У той час, коли церкви в Москві відвідують лише старі жінки, я спостеріг велику кількість молодих людей між цими, які молилися у катедрі св. Володимира, найбільшій церкві Києва, що все ще відкрита для вірних.

Вісім священиків

Це було вранці, в суботу, — нотує свої спостереження англійський кореспондент, — коли народ спішив до катедри помолитися і засвітити свічки в пам'ять померших рідних і приятелів. Вісім священиків у білих ризах і одна монахиня в синьому вбранні проводили співом..

Кілька сотень молящих заповнили церкву, рядами по 20 осіб перед вівтарем і всі бічні приміщення. Вірні — молоді й старші — ставали в ряди, щоб приступити до св. Причастя і поцілувати святі ікони, — кінчає свій опис перебування у Києва англійський кореспондент.

Мирослав Прокоп

УПА З ПЕРСПЕКТИВИ 40-РІЧЧЯ

(Спостереження і висновки)

III

З УПА от. Бульби співпрацювали окремі діячі ОУН під проводом А. Мельника, які крім цього мали свої військові табори у південній Крем'янеччині та Володимирщині. Після роззброєння УПА Бульби, її учасники включилися в УПА, що була ініційована ОУН. До неї також згодом пристали окремі вояки та старшини, що були членами ОУН під проводом А. Мельника.

Ці пояснення не вичерпують цілого комплексу проблем довкола УПА от. Бульби. Вони вимагали б ширшого огляду, що не є у пляні цієї статті.

• • •

Коли говорити про генезу УПА, треба насамперед зупинитися на тодішній міжнародній ситуації, а теж над внутрішнім становищем в Україні. Після цього прийдеться показати ті українські сили, які могли під час німецько-совєтської війни взяти на себе відповідальність за долю українського народу, за спрямування його в русло самооборони і боротьби.

Якщо йдеться про перше питання, то відомо, що в результаті нападу гітлерівської Німеччини на СССР 22-го червня 1941 року, Україна знайшлася дуже швидко під повною контролею німців. Уже в перших тижнях німецької окупації показалося, що у плянуванні і політиці німців немає ніякого місця для України як окремого політичного фактора, ба що більше, там немає місця навіть для самого українського народу, для його духово-культурної і навіть біологічної субстанції.

Німці йшли на Україну щоб її завоювати для себе, зробити з неї колонію, постачальника сирівців для німецької промисловости, а український народ перетворити в раба на послугах т. зв. вищої німецької раси. А для того, щоб німцям не було на Україні затісно, вони вже під час війни заповідали виселення надвишки населення України десь на схід поза її межі, або прямо фізичне винищення. Яка подібність тих гітлерівських плянів до плянування Сталіна, який, як згодом засвідчив Хрущов, теж прагнув викинути українців з їх рідних земель та жив ілюзією про Україну без українців! У нашій історії ми вже переживали трагедії переселень населення з одного берега Дніпра на другий, але те, що під час Другої світової війни плянували німецькі та московські імперіялісти, далеко перевищувало розмірами свого варварства їхніх попередників, що спричинювали такі переселювання.

Чи не найбільший злочин вчинили гітлерівці вже в перших тижнях війни, коли заставили вмирати голодовою смертю сотні тисяч полонених совєтської армії. А у 1942 році особливо небезпечними виявилися дві акції німців, а саме примусовий набір українських робітників на невільничу працю в Німеччині та безоглядний грабунок хліба. Людей хапали на вулицях і висилали до німецьких заводів та на фарми, а на українські села надсилали поліційні експедиції для грабунку хліба, перед яким спочатку безборонні українські селяни не могли захиститися. Немає сумніву, що коли б німці виграли війну, українська нація знайшлась би перед небезпекою тотальної фізичної заглади.

Трагедією України було й те, що ворог Німеччини, себто Москва, далі прагнула суцільного панування над українським народом. У цьому нічого не могли змінити зумовлені війною тактичні заклики до українського патріотизму, до потреби оборони рідної землі, встановлення орденів ім. Богдана Хмельницького і подібне. Навіть у кризовій ситуації, в якій Росія знайшлася у війні з нацистами, верхівка імперії не спромоглася на будь-які серйозні уступки Україні та іншим неросійським народам. Не видвигнено тоді ніякої нової політичної концепції взаємин між народами СССР, чогось, що можна б назвати ліберальнішим ставленням до їхніх прагнень. Ця імперіялістична тупість, що її виявили великодержавні шовіністи під час війни, — це дуже повчаюче явище також в аспекті майбутнього.

Натомість вже в 1942 році Москва почала надсилати на Полісся і Волинь свої партизанські відділи, що мали вести боротьбу проти німців. Але їх виступи часто приводили до ще гірших німецьких репресій. При тому большевицькі партизани вживали провокаційних засобів: вони часто залишали фальшиві показники (виказки, листівки), які утворювали враження у німців про відповідальність українських підпільників за їхні вчинки. (Так між іншим зробив відомий совєтський розвідчик Ніколай Кузнєцов).

Важке становище українського народу, який знайшовся між молотом і ковадлом двох ворожих імперіялізмів, що завели між собою драчку за українські землі, ускладнювалося ще й тим, що третій партнер у цьому армаґеддоні, себто західні альянти, були по боці Москви і як тепер, так і тоді, розглядали українську проблему як внутрішню справу Росії. У таких умовах український народ міг рахувати тільки на самого себе, на ті організовані сили які в тому часі існували, або які могли себе зорганізувати.

Про які сили тоді йшлося?

На землях, які до 1939 року належали до СССР, організовані українські національні сили були на ділі розгромлені. На протязі 1920 років Москва знищила більшість кадрів української національно-демократичної інтеліґенції, яка орієнтувалася на ідеї Української Народної Республіки. По слідах цього винищувального походу прийшов у 1930 роках масовий погром українського селянства засобами штучного голоду, а водночас нищення діячів української культури та професійної інтеліґенції, включно з діячами Комуністичної Партії України. Скривавлена і виснажена українська нація зустріла початок німецько-совєтської війни і станула в обличчі нового масового кровопролиття...

Інакше виглядав стан українських політичних сил в західніх областях. Леґальні українські політичні партії, які до 1939 року існували в умовах польської окупації, з приходом большевиків себе розв'язали, і своєї діяльности не відновили теж під німецькою владою. Проте на початку німецько-совєтської війни збереглися в західніх областях, головним чином в Галичині, частинні структури організованого українського громадського життя. Діяла ієрархія Української Католицької Церкви, а на північно-західних землях теж Православної Церкви, збереглися основні кадри галицької кооперації, приватного господарського сектора, освіти, наукового та культурного життя, зразу організовано суспільно-харитативну службу.

(Продовження буде)

„Український День Спадщини" у Торонто

Провінціяльна Рада Онтаріо Комітету Українців Канади під головуванням д-ра Петра Глібовича, особливо за великим вкладом праці Олени Глібович, не пощадили енергії і зусиль і 29-го серпня ц.р. знову влаштувала на Онтаріо Плейс в Торонто величезний „Український День Спадщини".

День цей був присвячений відзначенню українсько-канадських спортовців і 100-річчю з дня народження видатного українського композитора Кирила Стеценка (24-го травня 1882 - 29 квітня 1922).

Програма Дня Спадщини була така прирізна і така багата, що повністю описати її майже неможливо. Головний натиск у ній було відведено на презентацію української культури, а тим самим і духовости. Таку настанову відчувалося у приміщеннях, де від год. 10 ранку до 8 вечора від бувались виставки українського мистецтва і ручних робіт, національних одягів, писанок, українських державних грошей і поштових значків, дитячої літератури та знімків канадсько-українських спортовців. За прилавками тих виставок увихались запопадливо пані та давали влучні пояснення відвідувачам, що масово оглядали експонати і дещо купували.

В іншій залі висвітлювалися безперебійно фільми з українською тематикою англійською мовою канадської продукції: „Коза Дереза", „Найсильніша людина світу" і „Навчи мене танцювати".

Від год. 10 ранку до 2 по пол. відбувся турнір копаного м'яча змагунів у віці від 6 до 12 років і роздача переможцям трофеїв.

У год. 10:30 на форумі служили екуменічний Молебень Владика Ісидор Борецький від УКЦеркви і Владика о. Петро Бублик від УПЦеркви в сослуженні духовництва. Спів хор церкви св. Анни із Скарборо під дириґуванням інж. Петра Бубели.

В год. 12-ій відбулось офіційне відкриття Дня. Під звуки духової оркестри „Батурин", що виконала національні славні — канадський і український, замаяли на щоглах національні прапори країн і сотні синьожовтих бальонів звились вгору над площею і озером. Коротко промовляли: інж. Ярослав Соколик, заступник голови ПР КУК, Владика Ісидор Борецький, Том Гібсон, завідуючий Онтаріо Плейс, і Іван Новосад, президент централі КУК у Вінніпегу.

Пообідня програма

З год. 2-ої до 4-ої приблизно 15,000 присутніх насолоджувались фестивалем пісень і танців, що їх виконували різні хори й ансамблі з різних місцевостей Онтаріо. Фестиваль цей був присвячений вшануванню українсько-канадських спортовців-атлетів. Майстром церемоній була Мирослава Підгірна, яка двомовно заповідала — звідки хор чи танцювальний ансамбль, що виконує та хто ним проводить, не щадячи про тому похвал та легких дотепів. Виступали: молодіжний хор „Чайка", УНО Гамілтон, диригент Ніля Геник; мішаний хор „Дніпро" Українського Жіночого Комітету в Гамілтоні, диригент теж Ніля Геник, акомпаньювала Євгенія Поверс; ансамбль бандуристів ім. Г. Хоткевича при ОДУМ, Торонто, диригент Василь Корець; „Кобзарі" — ансамбль бандуристів ОДУМ, Ст.Катаринс, диригент Оксана Метулинська; жіночий хор „Жасмин" при церкві Успення Пресвятої Богородиці в Міссіссазі, диригент Олена Глібович, мішаний хор „Трембіта" при КУК, Ошава, диригент Стефан Гарасовський, акомпаньямент на піяно Теодора Федина. Із гарним соло виступила сопрано Оксана Рогатин-Макогон.

Танцювальні ансамблі „Веселка" УНО, Судбури, керівник Тарас Рогатин, „Коломия" при церкві св. Григорія, Ошава, інструктори — Сильвія Ігнатович і Христина Стезик, „Чайка" УНО, Гамілтон, керівник Ярослав Клунь, і „Тирса" при церкві Богоматері в Бурлінґтоні, керівник Петро Марунчак. До танців приграvала оркестра Рона Коґута.

Як бачимо, українські виконавці, не жаліючи труду і посвяти, прибули з різних місцевостей, щоб звеличити „Український День Спадщини". Всі їхні виконання пісень чи танців були на мистецькому рівні й збирали бурю оплесків від глядачів. Усім їм належиться признання і подяка.

Вечірня програма

Почалась вона в год. 7:30 теж на форумі. Майстром церемоній був Тед Волошин, який проводив її з гумором і дотепами. Офіційна частина після славня „О, Канадо" що його виконала оркестра „Батурин", почалась від привітів. Відкрив цю частину д-р П. Глібович, голова ПР КУК, привітавши присутніх гостей з федерального, провінційного і міського урядів, духівництво та понад 10,000 присутніх. Д-р Глібович сказав, що цей День він організує вже п'ятий раз рік за роком, і на майбутнє українська громада мусить підшукати вже когось іншого на організатора. З привітами виступили: Василь Бойчук, радний Торонто, вітаючи від Павла Ґодфрея, чермена Метрополітального Торонто, Арт Еґґлетон, посадник Торонто (у вишиваній сорочці) приблизно у п'яти хвилинах сказав стільки, що дехто не міг виповісти і в довжелезній промові. Його слова: „Дух української державности ... живе в серцях кожного національно свідомого українця, Москва того духу мусить боятися".

Признань українській спільноті не відмовив і Ройбен Бетц, онтарійський міністер туризму і розваг, та Том Гібсон, менаджер Онтаріо Плейс.

Після цього Т. Волошин викликав визначних канадських спортовців-атлетів української роду, а д-р П. Глібович деяким вручав книжку Василя Курилика „Канадські прерії", деяким репродукції картин Шостака, а деяким — статуетки. Між відзначеними були й видатні спортовці ще з рідних земель: Стецьків і Олександер (Леньо) Скоцень. Між викликуваними, але неприсутніми, були шировідомі не тільки в Канаді, але й у світі, Стів Подборський, Дейл Гаверчук і Зенон Андрусишин та інші, відзначення для них забрали їх батьки чи родичі.

Вечірня концертна програма була присвячена відзначенню сторіччя з дня народження видатного українського композитора Кирила Стеценка. На жаль, дух композиторської творчости Кирила Стеценка найменше пробився. Поодинокі мелодії пісень та їх слова, виконувані деякими хорами, намагались через культуру провести політику, забуваючи при тому, що це вечір більш розважальний, а глядачі на ньому не самі українці. На нашу думку, концерт був би не втратив нічого на тому, якщо б кожний хор замість кількох пісень, виконав був щонайбільше дві, а не всі стрічки.

Брали участь: мішаний хор „Дніпро", УНО Судбури, диригент Оля Рогатин, акомпаньятор Емілія Басалига, квартет „Верховина", диригент Олена Глібович, акомпаньямент — Стефанія Жовнір-Клос; „Водограй" — вокалісти і інструментальний ансамбль при ТУС, Гамілтон, керівник Іван Пасерб; чоловічий хор „Прометей", жіночий хор „Діброва", мішаний хор „Прометей" і „Діброва", ці два хори й духова оркестра „Батурин" під дириґуванням Василя Кардаша. Танцювальні ансамблі: „Веснянка" ОДУМ, Торонто, керівник Микола Балдецький, „Явір" при церкві св. Димитрія, Етобіко, керівник Соня Гоголь; „Русалка" при церкві Пресвятої Богородиці, Бюрлінґтон, керівник Наталка Небесна; „Калина" УНО, Торонто, керівник Семен Джуган. Доволі в тім був захований виступ колишнього соліста варшавської опери Андрія Дудича при акомпаньяменті на піяно Зені Куппети.

Вечір закінчився українським славнем.

Труд вкладений — великий, ефект малий, бо програма розтяглася на три з половиною години і не цілком була втримана в межах розважального настрою. А шкода.

ТРОЙ ВІДЗНАЧИТЬ 30-ЛІТТЯ ПАРАФІЇ СВ.ПОКРОВИ

Трой, Н.Й. (І.Д.). — У 30-ліття української католицької парафії св. Покрови у Трою, Н.Й., в неділю, 26-го вересня ц.р., в церкві при вул. Другій 459, буде відправлена Архиерейська Служба Божа з участю Владики Василя Лостена та довколишнього духовенства, в год. 12:30.

В год. 3-ій почнеться ювілейний бенкет у залі Української Дому, при Другій вул. 391, з промовами, привітами й мистецькою програмою. Виступить між іншим жіночий квартет мистецького товариства „Дзвін" з Глен Спей, Н.Й., під проводом Тамари Лихолай.

ПОЖЕРТВИ
НА СПЕЦІЯЛЬНИЙ ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНЦЯМ в ПОЛЬЩІ

Листа ч. 7

Пожертви, переслані до Головної Канцелярії УНСоюзу:

Українсько-Американський Клюб стейту Вашінгтон	$ 100.00
Українсько-Американський Клюб міста Рочестеру	100.00
Василь Небелюк	20.00
Михайло Бойчук	13.00
Мирон Курилець	6.00
Зенон Осінчук	5.40
М. Д. Лок	5.30
Разом листа ч. 7	$ 249.70
Попередні листи	$33,228.20
Разом	$33,477.90

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства.

Впреп. о. декан Петро Огірко, духовний опікун ФКУ, відслужить Заупокійну Сяту Літургію в п'ятницю, 24-го вересня 1982 року, о год. 9-ій рано, в УКЦеркві Царя Христа, в Бостоні Масс., за Блаженної Пам'яті:

ОСТАПА Павлюха	ГЕНРИКУ з Кобилянських
СТЕПАНА Слюсарчука	Ганас
АННУ Коссак-Татарську	РАЇСУ Колін
ІВАНА Витвицького	ДМИТРА Володчука
КОНСТАНТИНА Варварова	ТЕКЛЮ Сарахман
Всеч. о. ОЛЕКСІЯ Ганаса	

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо поєднатись з нами в похоpі молитов за тих, що творили добро.

Заупокійні Літургії за померлих Членів ФКУ служать теж Впреп. Отці Студити в каплиці їхньої Обителі в Римі.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

В глибокому смутку повідомляємо Рідню, Приятелів і Знайомих, що в суботу, 18-го вересня 1982 року відійшов у Вічність, на 84-му році життя, наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, БРАТ і ШВАҐЕР

бл. п.

МИХАЙЛО ФЛИС

старшина УГА, учасник Визвольних Змагань, абсольвент права, педагог і учитель.

ПАНАХИДА — у вівторок, 21-го вересня 1982 р., в год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Costigan & Sons, 220 Cottage Street, Pawtucket, R.I.

ПОХОРОН — в середу, 22-го вересня 1982 р. з того ж похоронного заведення до української католицької церкви св. Михаїла у Вунсокет, Р. Ай., о год. 9-ій ранку буде відправлена ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА.

ТІЛЕСНІ ОСТАНКИ будуть перевезені на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

В глибокому смутку:

ЮЛІЯ — дружина
ІРЕНА і ЕМІЛЬ КЛЮФАС — донька і зять
ОЛЕКСАНДЕР, АДРІЯН, ЛІДУНЯ, МИХАЙЛО і РОМАН — внуки
ЕВСТАХІЙ з дружиною МАРІЄЮ — брат
ОСТАП КАРХУТ — шваґер
Ближча і дальша Родина в Україні, ЗСА і Канаді

В глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що в п'ятницю, 17-го вересня 1982 року, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов у Вічність

наш Дорогий

МУЖ, ТАТО, ДІДО, ПРАДІДО і БРАТ

бл. п.

ГРИГОРІЙ ДУБНО

уроджений 24-го жовтня 1900 р. в Золочеві, Україна, учасник Визвольних Змагань в рядах УГА.

ПАНАХИДА в понеділок, 20-го вересня 1982 року в похоронному заведенні Маркевича в Ню Гейвені, Конн.

ПОХОРОНИ у вівторок, 21-го вересня 1982 р., о год. 9-ій ранку з української католицької церкви св. Михаїла в Ню Гейвені, Конн. на цвинтар св. Лаврентія у Вест Гейвені, Конн.

Горем прибиті:

дружина — ЕМІЛІЯ
син — ОРЕСТ з дружиною ІРИНОЮ
дочки:
ІРЕНА з мужем ОЛЕКСАНДРОМ ГЛАДКИМ
ОЛЬГА з мужем СТЕФАНОМ ПОСПОЛИТА
ЛЮБА
внуки:
БОГДАННА і ГРИГОРІЙ ДУБНО
ЯРОПОЛК з дружиною ЛЯРИСОЮ ГЛАДКІ
РОКСОЛЯНА з мужем ЛЯРІ ҐОРДОН і сином МАРКОМ
ЮРІЙ, ДАРІЯ, СТЕФАН і НАТАЛКА ПОСПОЛИТІ
брат — ІВАН в Канаді
та ближча і дальша Родина в Америці, Канаді і Польщі

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що після довгої і тяжкої недуги упокоїлася в Бозі, в п'ятницю, 17-го вересня 1982 р., на 76-му році життя,

наша Найдорожча

МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п. МИРОСЛАВА КАЛИНОВИЧ
з дому ОСТАПЧУК

вдова по покійному полковникові інженерові Іванові Калиновичеві, народжена 1906 р. у м. Збаражі, Зах. Україна.

Горем прибиті:

син — БОГДАН з дружиною СВЯТОСЛАВОЮ і сином АНДРІЄМ
доньки:
МАРТА ПЕТРИШИН з мужем МИХАЙЛОМ і дітьми МАРІЯНОЮ, ДАНИЛОМ, ІВАНОМ і внуком ДАРИКОМ
ІРИНА БАСНЯК з мужем НЕСТОРОМ і дітьми ТЕТЯНОЮ БОЙЦУН з мужем ІГОРЕМ і сином ДАНИЛОМ
НАТАЛКА СОКІЛ
ХРИСТИНА КОЛІНСЬКА з мужем РОМАНОМ
МАРІЯНА БЕЛЕНДЖЕР з мужем ДЖЕФРОМ і дітьми ДЖЕНІФЕР, ФЬОРОЮ і АЛЕКСАНДРОМ
брат — ВОЛОДИМИР ОСТАПЧУК з родиною в Чехо-Словаччині
сестри:
ОЛЬГА РІЗДОРФЕР в Німеччині
ДАРІЯ ПІСАЧКОВА з родиною в Чехо-Словаччині
Родини ОСТАПЧУКІВ і ПАСТУШЕНКІВ в Америці, Канаді й Европі

ПОХОРОН в понеділок, 20-го вересня 1982 р. з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. на цвинтар Evergreen в Гілсайд, Н. Дж.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у Вічність, дня 17-го серпня 1982 року

наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

сл. п.

СТЕФАН СИЛЬВЕСТРУК

Родина, Приятелі та Знайомі зложили пожертви на Святі Літургії. Ці Літургії відправляються у таких церквах:

Святого Йосафата, Ворен	$570.00
Непорочного Зачаття, Гемтремк	325.00
Святих Володимира і Ольги, Віндзор	50.00
Богоявлення Господнього, Ст. Пітерсбурґ	100.00
Люрд, Франція	170.00
Париж, Франція	70.00

На інші цілі зложили:

Українська Середня Школа	$917.00
Патріярхат	125.00
Гарвард	100.00
Надбужанська Земля	305.00

Щиро дякуємо всім, що зложили співчуття, усні чи листовні, за квіти та за численну участь у похоронних відправах.

Дякуємо Церковному Хорові та Сестрицтву св. княгині Ольги із St. Petersburg, Florida, за Служби Божі, чудові вінки та слова розради.

Дякуємо отцям Константинові та Дмитрові Височанським за відправи. Хорові церкви св. Йосифа та її дириґентові, маґістрові В. Літинському за відспівання похоронних відправ та за прощальне слово над могилою.

Дякуємо рівнож пані Ірині Іваницькій за прощальні слова над могилою, від Комітету „Надбужанської Землі" та довголітньому приятелеві Покійного, панові Міркові Казанівському за зворушливі слова, під час поминок.

Нехай Ласкавий Господь винагородить Вас всіх стократно.

Дружина — СОФІЯ з РОДИНОЮ

Рівнож повідомляємо всіх, що

СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відслужені У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ у таких церквах:

св. Йосафата, Ворен, 25-го вересня 1982 р., о год. 7-ій веч. • Непорочного Зачаття, Гемтремк • Люрд, Франція • Париж, Франція • Монтреаль, Канада • Ст. Пітерсбурґ, Флорида.

Просимо про молитви за душу Покійного.

ГОЛОВНА УПРАВА ОбВУА

разом зі своїм Членством ділиться сумною вісткою з Українським Громадянством, що 14-го вересня 1982 року відійшов у Вічність на 85-му році свого трудолюбивого життя

сл. п. ген. штабу генерал хорунжий

ПЕТРО САМУТИН

Покійний брав активну участь в ОбВУА, був довголітнім головою Товариського Суду Головної Управи ОбВУА.

Глибоке і щире співчуття Дружині та Родині Покійного висловлює

ГОЛОВНА УПРАВА ОбВУА

Організаційні справи...

(Закінчення зі стор. 1)

них організаторів.

Що зроблено від 1-го липня ц.р. для направи ситуації? Першим своїм завданням для цієї мети новообраний головний організатор вважав потребу підшукати та заанґажувати кваліфікованих організаторів. Він назвав ряд конкретних заходів у цій справі, але жаден з них не мав успіху.

Рівночасно з цими заходами С.Гавриш листами пригадував конвенційним делеґатам їх моральний обов'язок придбати до УНСоюзу в конвенційному році бодай по 10 нових членів. І ці заходи не мали більшого успіху, бо на 397 делеґатів відгукнулося тільки 211, приславши досі разом 900 подань нових членів.

Не мали більшого успіху подібні пригадки відділам, бо досі майже половина з 445 відділів не придбала ані одного нового члена.

Чи можна такий невідрадний стан змінити ще в останніх трьох місяцях цього року? До деякої міри можна і треба, і головний організатор запропонував ряд заходів, між ними:

- Запляновано організаційні збори в поодиноких округах;
- Замовлено 10,000 стінних календарів, які будуть вислані до розпорядження Відділів. Важливе, щоб секретарі ці календарі своєчасно замовили;
- Плянується і рекомендується влаштовувати Союзові Дні, як їх з успіхом вже влаштували поодинокі Округи (Ню Джерзі, Філядельфія);
- Відновляється видавання у „Свободі" „Трибути УНС";
- Щоб заохотити відділових секретарів до організаційної праці, Екзекутивний Комітет рішив додавати до звичайних нагород ще бонус у висоті 25 долярів за придбання 5 і більше нових членів;
- З тією самою метою плянується на останні три місяці ще один додатковий бонус винагороди на підставі точкування: 5 точок за кожне подання на нового члена і 10 точок за кожну тисячу життєвого забезпечення.

С.Гавриш закінчив свої інформації і пропозиції підсумками організаційних здобутків і успіхів поодиноких головних урядовців, які досі приєднали 215 нових членів, при чому 20 і більше нових членів приєднали головні контролери д-р Н.Олесницький (20) й інж. А.Дорошенко (21 членів) та головні радні В.Гавриляк (28), Василь Пастушок (27), І. Одежинський (26), В. Квас (20), А.Джула (16), А.Гарас (10).

„Праця єдина з недолі нас вирве..."

Над інформаціями і пропозиціями Ст. Гавриша розгорнулася ширша дискусія, кінцевий результат якої з'ясував головний секретар Володимир Сохан та що можна б звести до відомої поради Іван Франка: „Праця єдина з недолі нас вирве!"

В дискусії забирали слово голові урядовці: д-р Мирон Куропась, Володимир Квас Гльорія Пашин, інж. Анатолій Дорошенко, проф. Тарас Шмаґала, Василь Пастушок, Тарас Максимович Євген Іванців, д-р Нестор Олесницький, Андрій Джула, д-р Іван Флис, Іван Одежинський ,сен. Юзик.

На початку дискусії гол. предсідник д-р Флис коротко пригадав, що в нарадах УНС обидві мови, українська і англійська, є рівнорядні і ними можна користуватись, але при цьому заохочував, щоб — хто може — користувався українською мовою, „бо ми українці і УНСоюз українська організація".

У дебатах видвигнено такі головні справи:

- Організаційний стан УНС складний і тривожний Це, чи і як ми потрапимо його розв'язати і направити на ближчу і дальшу мету, буде рішальним не тільки для самого УНС, але і для всієї нашої української громади;
- Інформації, що їх подав С.Гавриш щодо організаційних проблем УНС, викликають тривогу. Статут тільки загальниково з'ясовує ролю і відповідальність головних радних. Вони повинні бути амбасадорами в поодиноких округах і за них відповідати. Найбільше уваги треба віддати молодим людям і їх здобувати для УНС та для української громади і справи. Треба підшукувати і виховувати молодших секретарів відділів. Добрими кандидатами на секретарів є молоді матері, які, при домашніх зайняттях та вихованні дітей, добре можуть виконувати обов'язки відділових секретарів — це потверджує досвід;
- Видавати „Трибуну УНС" також англійською мовою;
- Обов'язково здійснити плян побудови відповідних приміщень для старших союзовців;
- Наш найбільший організаційний потенціял це друге і третє народжене в Америц покоління. Також мішані подружжя. Нам треба достосувати до цього спосіб нашого мислення. Часто англійською мовою треба нам учити їх української мови та українською культурою здобувати їх для українства. На окрему увагу заслуговують наші молоді професіоналісти;
- Основно перевірити стан наших родів забезпечення, мавши на увазі теперішній забезпеченевий ринок;
- Збільшити і наголошувати ті „плюси", що їх дає забезпечення в УНСоюзі;
- Ситуація складна, але не безнадійна. Багато дечого можна ще направити і здобути в трьох місяцях цього року. Але треба працювати самим і прикладом заохочувати інших. Головні урядовці повинні їхати в терен та допомагати, словом і ділом, відділовим секретарям;
- В Америці сьогодні поважне безробіття, багато молодих людей без праці і це цілком певно полегшує можливість заанґажування молодих людей на організаторську працю. Треба тільки за ними пошукати і їх здобути. УНС потребує „нової крови".
- „Свобода" й „Український Тижневик" мають вітальну вартість для організаційної праці. Багато в цій справі робиться, старатись робити ще більше.
- Нам потрібно основних змін, від нашого теперішнього „образу" („імедж") почавши;
- Говорити у вересні про те, що треба організаційно вчинити до кінця року, уже дуже пізно. А втім, головні контролери і голові радні були обрані не на те, щоб організувати по 10 членів, але на те, щоб постійно поліпшувати і вдосконалювати нашу систему і наш забезпеченевий продукт. Затруднена в Головій Канцелярії „Мала Екзекутива" повинна давати-посилати контролерам і радним частіше і повніші інформації. Треба перевірити та встановити новий, усучаснений порядок вартостей. Подумати про „компютеризацію" нашої канцелярійної праці. Легко здобути 10 нових членів, але трудніше знайти організатора, який здобув би по 100 і більше членів;
- Постаратися про адреси тих, що ще не є членами;
- Більшість з нас говорить про клопоти і трудноці. Ми їх знаємо. Головне, як вийти з тих клопотів за три місяці? Справа буде надійніша, як головні урядовці зобов'яжуться зорганізувати до кінця року разом 500 членів. Це цілком можливе і реальне. Це дасть також добрий приклад відділовим урядовцям.

Організаційні справи на дальшу мету

Організаційні проблеми, можливості і потреби на довшу, мету з'ясував заступник головного предсідника д-р М.Куропась. Базуючись на об'ємистій основній студії організаційного стану, можливостей і потреб УНСоюзу, що її приготовив заанґажований для тієї мети три роки тому знавець братсько-забезпеченевих справ Джеймс Балу, д-р Куропась з'ясував ряд справ і проблем, правильна розв'язка яких може запевнити УНСоюзові дальший ріст і розвиток. Він звернув увагу зокрема на такі справи:

- Хто є перспективні нові члени УНСоюзу і як до них підійти? Патріотизм добрий і переконливий, але громада зміняється, патріотизм помітно буденіє і вже не вистачає. Мова в нових обставинах і розвитку грає вже другорядну ролю;
- Заспокоювання яких потреб, крім забезпеченевих і патріотичних, може бути найбільш атракційне для нових членів: політичних?, культурних? братських? — і яких ще?

Д-р Куропась в дальшому навів десять справ, які повинні мати першенство в організаційних плянах і зусиллях УНС на довшу мету. До цих найважливіших справ треба зокрема зараховати:

- Необхідність підшукати і заанґажувати нових секретарів неактивних відділів, бо власне секретарі відділів були у минулому і є сьогодні головною орґанізаційною силою;
- Основно перевірити і змодернізувати ті наші роди забезпечення, що вже не відповідають духові часу;
- Встановити пост директора продажу забезпечення і заанґажувати на цей пост відповідну кваліфіковану силу;
- Звернути окрему увагу на перспективних членів групи віку від 21 до 40-го року життя;
- Встановити найбільш корисний і атракційний плян для нагромаджених в касі УНСоюзу неопреділених фондів;
- Виелімінувати потребу лікарських оглядин для нових членів;
- Найняти асистента головного організатора.

Крім з'ясувань д-ра М. Куропася учасники нарад одержали для дальшого розгляду і студій копії висновків студії Дж. Балу щодо повної модернізації забезпеченевої системи УНС та його організаційних потреб.

Короткою дискусією над цими справами, зокрема висловами побажань, щоб такі і подібні інформаційні матеріяли пересилати головним урядовцям на деякий час перед нарадами для їхнього дбайливішого розгляду закінчено у вечірніх годинах перший день цих надзвичайних нарад новообраного Головного Уряду УНС.

Пізніше того вечора головні урядовці взяли участь у традиційному Дні УНС на Союзівці із мистецькою програмою та опісля вибором „Міс Союзівки" на наступний рік.

Підсумки та „інші справи" в другому дні нарад.

Свої наради в другому дні, в неділю,19-го вересня, головні урядовці УНС попередили участю у Божественній Літургії, яку відправив в місцевій церкві Пресв. Трійці її парох о. д-р Богдан Волошин.

Перед продовжуванням програми нарад з попереднього дня, головні урядовці вислухали короткого звіту Марти Кордуби з її праці на пості директора братської активности й опісля побачили висвітлений фільм продукції Славка Новицького: „УНС: забезпечення — плюс". Доповідачка зокрема з'ясувала три головні ділянки її активности: 1) спеціяльні почини і програми, 2) публічні зв'язки, особисті і при допомозі відповідних брошур, та 3) виїзди і праця в терені.

Після того Головний Уряд прийняв запропоновані Головним Екзекутивним Комітетом шість „першенств" в організаційних заходах на довшу мету, приготованих на базі студії Дж. Балу:

1. Чітко з'ясувати корпоративні цілі УНС — до 1-го лютого 1983 року;
2. Встановити за організаційну мету УНС вікову групу 21-40 такими заходами: а)уточненням її забезпеченевих потреб, б) перевіркою забезпеченевих плянів (родів) конкуренції, в) розвинути забезпеченеву програму до такого ступеня, щоб можна було успішно змагатись з конкуренцією. Виконати це до 1-го травня 1983.
3. Заанґажувати нового директора продажу забезпечення із такими завданнями: а) на місце секретарів, які відходять, підшукати і заанґажувати кваліфікованих молодших секретарів; б) подбати про нові рекламові матеріяли; в) розвинути внутрішню програму вишколу для секретарів та іншого персоналу продажу забезпечення. Це має бути виконане до 1-го лютого 1983 року.
4. Перевірити програму братської активности і можливість поширення бенефітів. Це повинно статися до 1-го травня 1983 року.
5. Приготовити плян для використання неопреділених фондів (резерви) — до 1-го травня 1983 року.
6. Перевірити можливості прямого вплачування членських вкладок (висилкою їх членами безпосередньо до Головної Канцелярії) та приготовити відповідні рекомендації — до 1-го травня 1983 року.

За виконання цих „першенств" відповідальний Головний Екзекутивний Комітет.

У дальшій дискусії над організаційною справою на дальшу мету ще додатково забирали голос головні радні Т.Максимович, Т.Мороз, і В.Квас та головний контролер інж. А.Дорошенко і приявній на нарадах головний редактор Зенон Снилик, заторкуючи ще такі справи, як використання для організаційних цілей Союзівки відповідним її влаштуванням, здобуттям підтримки в організаційних кампаніях організацій професіоналістів, жінок і молоді, яким публікації УНС роблять велику прислугу та інше.

На цьому закінчено з'ясування організаційних завдань і можливотей та потеб на довшу мету.

Інші справи

Між „іншими справами" окрему увагу віддано справі злуки Українського Народного Союзу і Українського Братського Союзу. Справу в її теперішньому стані з'ясував головний предсідник д-р Флис, кажучи, що від конвенцій обох цих союзів в травні і червні цього року не заіснували жадні більші зміни, але заходи продовжуються. Головний секретар В.Сохан поінформував про відвідини в цій справі забезпеченевого департаменту в Ню Джерзі та про засадничу згоду того департаменту на таку злуку, мавши на увазі, що оба союзи є в доброму стані.

У дискусії в цій справі забирали голос інж. А.Дорошенко, Ґ. Пашен, Є.Іванців, д-р Н.Олесницький, А. Джула, В.Пастушок та д-р М.Куропась. Дискутанти висловили ряд заввага і побажань, між ними: побажання більше і точніших інформацій, включно з евентуальними місячними рапортами про стан справи та їх розвиток. Два дискутанти висловились проти зміни назви УНС.

Другою „іншою" справою на порядку була справа плянованої вже від довшого часу Культурної Фундації УНС, яку з'ясували коротко д-р Флис та, на його прохання, приявний на нарадах редактор-емерит Антін Драган. Головною метою такої Фудації буде причинитись до розвитку української культури в усіх її ділянках асиґнатою та придбанням відповідних фондів на поважніші премії, а з ними і почесті, за найкращі досягнення в тих ділянках. Це повинно б також заохотити тих наших молодших діячів культури, заанґажованих в американському культурному житті і творчості, щоб вони активно поцікавились українською культурою. Рішено приготовити на річні наради в половині 1983 року вже точний плян і програму такої Фундації.

Після обміркування ще кількох „інших" справ, включно із законною можливістю відбувати річні наради Голового Уряду в червні (Статут УНС встановляє їх на травень), та після кінцевого короткого заклику головного організатора С.Гавриша, щоб головні урядовці власним прикладом допомогли пожвавити організаційну діяльність, д-р І.Флис закрив ці перші наради новообраного Головного Уряду УНС ствердженням їх прикладної діловости та подякою всім, що до цього причинилися.

Кінцевою молитвою подяки Господеві за Його опіку і допомогу, яку провів головний контролер о. протопресвітер С.Біляк, закінчено ці наради в неділю, 19-го вересня, о год. 4-ій після полудня.

Ситуація в Польщі...

(Продовження зі стор. 1)

При тій нагоді, він намагався оправдати режим за криваві жертви 31-го серпня, хоч офіційно підтвердив, що службовці безпеки застрелили чотирьох демонстрантів і поранили 14 інших осіб. Натомість з урядової сторони було аж 295 поранених поліціянтів і військовиків, 49 з них ще й досі перебувають у шпиталях, а чотирьох взагалі залишаться інвалідами у висліді зударів з демонстрантами.

На думку дипломатів у Варшаві, виступ Кіщака мав за ціль поглибити дискредитацію провідних членів „Солідарности" і при меншити їхню провідницьку вартість в очах спільноти. Уряд хотів би представити їх як безвідповідальних осіб, яким цілковито не залежить на полагодженні спірних справ. На думку урядових чинників „контрреволюційні сили слабнуть з кожним днем". Але він не міг заперечити, що після серпневих демонстрацій режим мусів засудити 263 особи на різні реченці в'язниці, ізолювати 2,821 особу, покарати грошовими гривнами 228 осіб, не кажучи про великі витрати гроша на пропаґандивну кампанію проти „Солідарности".

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИКОЛА АНДРУСИШИН, член УНС Відд. 173-го ім.св. Володимира у Вилмінґтоні, Дел., помер 18-го серпня 1982 року на 88-му році життя. Народився в Україні. Членом УНС став в 1923 році. Залишив у смутку дружину Евдокію, сина, дочку, невістку, зятя і внуків. Похорон відбувся 21-го серпня 1982 року на „Грейс Ловн Семетері" у Вилмінґтоні, Дел.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Щерба, секр.

ВАСИЛЬ БАТРАК, член УНС Відд. 316-го в Рочестері, Н.Й., помер 19-го серпня 1982 року. Народився 1903 року в Путятинцях, пов. Рогатин, Зах. Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Джін і дочку Джоен. Похорон відбувся 23-го серпня 1982 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

ПЕТРО ФЕЦИЧ, член УНС Відд. 38-го ім. св. Миколая в Обирн, Н.Й., помер 20-го серпня 1982 року на 65-му році життя. Нар. 9-го травня 1917 р. в Україні. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Еву, дочку Марію Вейко, сестру Еву і дальшу і ближчу родину. Похорон відбувся 23-го серпня 1982 року на цвинтарі св. Иосифа у Флемінгу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Степан Ґонза, секр.

ЯРОСЛАВ КАРПЯК, член УНС Відд. 385-го Т-ва „Запорозька Січ" в Міннеаполісі, Мінн., помер 21-го серпня 1982 року на 74-му році життя. Нар. 1908 року в Сокалі, Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дочок Квітку, Марту Андерсон з мужем Вейном; внуків: Таню, Тоні і Маю; брата Євгена з дружиною Оленою, сестру Олену Лиско і братову Мирославу. Похорон відбувся 25-го серпня 1982 року на цвинтарі „Резурекшин" в Міннеаполісі, Мінн.

Вічна Йому Пам'ять!
Мирон Крамарчук, секр.

ІВАН САВИ, член УНС Відд. 161-го ім. св. Василія в Ембриджі, Па., помер 25-го серпня 1982 року на 57-му році життя. Нар. 20-го серпня 1982 року на 57-му році життя. Нар. 20-го січня 1926 року в Ембриджі, Па. Членом УНС став в 1973 р. Залишив у смутку дружину Марію, сина Филипа, дочку Дебору, 4-ох братів і одну сестру. Похорон відбувся 28-го серпня 1982 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Ембриджі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

МАРІЯ ВІТОШИНСЬКА, член УНС Відд. 44-го в Нортгамптоні, Па., померла 31-го серпня 1982 року на 88-му році життя. Нар. 10-го серпня 1894 року в Україні. Членом УНС стала в 1929 році. Залишила в смутку сина Івана двох внуків Івана мол. і Михайла і правнука Матея. Похорон відбувся 3-го вересня 1982 року на Українськім православнім цвинтарі в Нортгамптоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

ФРЕНК М.СМИТ, член УНС Відд. 83-го ім. Івана Франка в Філядельфії, Па., помер 9-го серпня 1982 року на 67-му році життя. Членом УНС став у 1964 році. Залишив у смутку дружину Анну і дітей: Гертруду Кічен, Ірену, Михайла і Франка; 5-ох внуків і сестру Анну Янг. Похорон відбувся 13-го серпня 1982 року на „Овкленд Семетері" у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
А. Кушнір, секр.

КАТЕРИНА ПЕЙН, член УНС Відд. 81-го в Киртіс Бей, Мд., померла 10-го серпня 1982 року на 53-му році життя. Нар. 28-го січня 1930 року. Членом УНС стала в 1948 році. Залишила в смутку мужа, двох синів і дві дочки. Похорон відбувся на „Голі Кросс Семетері"

Вічна Їй Пам'ять!
Антін Лукіянчук, секр.

Українська жінка...

(Продовження зі стор. 2)

себе впарі з мовою спосіб мислення і відчування двох націй та стає провісником ширшого світогляду, що наочно засвідчує хвилюючі приклади бажаного творчого ефекту й живого контакту. Я вірю, що Конференція розглядатиме це питання без лишнього патосу; адже, це явище нашої дійсности, це наші шукання пройняті суспільнозначимими мотивами. Іґнорування двомовности приведе нас до убогого копіювання дійсности та зведе нанівець наші добрі заміри, чому ми пішли в розсіяння.

Хочемо ще заторкнути питання української жінки як надлюдини. Віримо, що в тому немає нічого з філософії ніцшеашства, що це вірніше питання про видатну й віддану справі людину, яка перевищує звичайні людські якості та для якої характерна велика працездатність.

Що хвилює жінку, які ідеали її запалюють? На ці питання трудно відповісти. Проте ясно, що жінка несе на собі багато важких обов'язків: мати, дружина, господиня, громадська діячка, професіоналістка тощо. Усе це наочно засвідчує хвилюючі приклади великого зусилля. Ми по праву пишаємося нашими жінками, цінуємо їхні здобутки та радіємо, що вони хочуть приділити особливу увагу громадським і національним справам.

Подивляємо також їхній природний вияв ентузіязму, що, на нашу думку, є підсвідомим відчуттям потреби внесення нового в життя української громади.

Не менше замітним є відгомін жіночої громади на скликання Конференції. Зголошення на Конференцію і листи, що приходять до Організаційного комітету є показником широкого зацікавлення Конференцією, зокрема її програмою. Такий початок загострює увагу до зустрічі та підготовляє ґрунт для її успішного проведення. Перегортаючи сторінки газет,з приємністю стверджуємо, що багато цікавого та оригінального уже написано з цього приводу. Особливо теплою і промовистою є стаття Ориcі Охримович „Від Станиславова до Союзівки", де авторка розповідає про досвід минулого та про здобутки жіночих організацій за останні сто років.

Від себе хочемо побажати організаторам у ці дні підготови, щоб їхня робота була пройнята особливою відповідальністю домогтися високої успішности й активної участи широких кіл жіноцтва в запланованій Конференції.

До нотаток...

(Закінчення зі стор. 2)

цвинтаря гробів, декілька непошкоджених хрестів на могилах наших вояків, що закриті буряном і чагарниками видніють на тлі кріслатих дерев, а в довкіллі повалені, зубом часу й, мабуть, зумисним встряванням людей, пошкоджені могили. Значить, в тому часі наш воєнний цвинтар не виглядав краще як й усі довколишні гроби за які ніхто не дбає, так зрештою як це неоднократно подибуємо й на американських занедбаних кладовищах. Можливо, що з того часу там все, як зрештою у всьому „Радянському Союзі", змінилося. Та про це повинні нам звітувати совісні туристи, маючи зі собою фотоапарати, які, як виходить із нотаток туристки, большевицькі прикордонники покищо ще не забороняють возити зі собою. І тут — власна інтеліґенція туристів, їхні обсерваторські здібності та кмітливість повинні їм бути допоміжними.

Та, як воно може й не дивно, за сучасний вигляд того цвинтаря поносять вину й теперішні українці-мешканці міста Львова, що в протилежності до поляків, яких там залишилася лише горстка, „страха ради" допустили до такого стану. Польський цвинтар „Оброньцуф Львова", який до 1944 року був розположений на Личаківському кладовищі й на узбіччях „Гулянки", большевицькі вандали також знищили. Деякі гроби заорали, а з мармурових пам'ятників і кам'яних плит побудували пам'ятники та хідники на їхньому „Холмі Слави", військовому цвинтарі російських солдатів при горішній Личаківській вулиці (сьогодні Леніна), що проіснував там від Першої світової війни, де ще й тепер хоронять „доблесних бійців красної армії". Як подає польська преса, кожного року, в день 1-го листопада, у „День Задушний", місцеві поляки засвічують свічечки на звалищах цвинтаря „Оброньцуф Львова" та на „Січневій кватирі" (цвинтарику польських повстанців у 1863 році), і ніхто їм в цьому не перешкоджає...

Ні словечком не згадує авторка нотаток про український воєнний цвинтар на Личаківському кладовищі. Мабуть тому, що по ньому сьогодні й слід завмер! Місце,де були поховані українські вояки було зрівняне зі землею, а на ньому підготовляють новий цвинтар для большевицьких партизанів. Така то сумна дійсність у сучасному Львові! І про це, хоч і як воно не прикро, нашим туристам слід звітувати!

Іван Р. Костюк

Трентон, Н. Дж.